

AUDAX TEXTIELMUSEUM TILBURG

Jaarverslag 2010

Audax / **Textielmuseum** / Tilburg

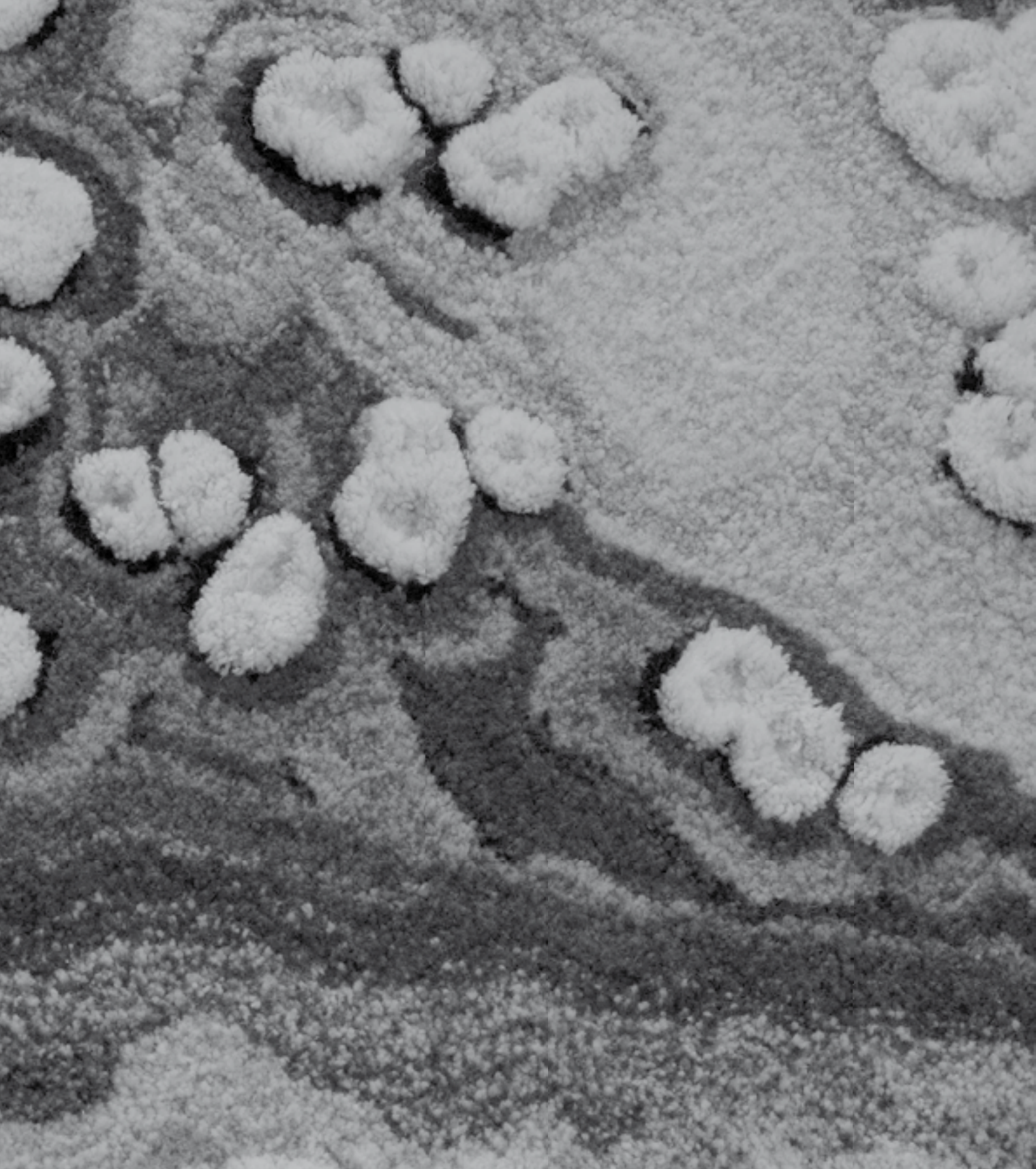
Een instelling van Stichting Mommerskwartier

AUDAX TEXTIELMUSEUM TILBURG

Jaarverslag 2010

Audax **Textielmuseum** Tilburg kijkt terug op een veelzijdigheid aan resultaten

Het Audax **Textielmuseum** Tilburg wil met zijn TextielLab en TextielAcademie (aankomende) talentvolle ontwerpers zo veel mogelijk ontplooiingskansen bieden en daarmee een continue impuls leveren aan de ontwikkeling van textiele kunst- en designproducten. Tegelijkertijd wil het als Museum het geïnteresseerde publiek een intense beleving van bijzonder textiel geven.

De combinatie in één instelling van Museum, Lab en Academie (voor onderwijsgroepen en individuen) is uniek. Het beleid van het Textielmuseum berust op drie pijlers: erfgoed, design en innovatie.

Wat deden we voor onze bezoekers en gebruikers?

Kerdoelgroep van het Textielmuseum zijn jonge, talentvolle ontwerpers met ambitie. Daarnaast maken we onderscheid tussen participerende bezoekers, waaronder het onderwijs een belangrijke doelgroep is, en gebruikers ofwel klanten van het TextielLab. De combinatie in één instelling van museum, lab en academie (voor onderwijsgroepen en individuen) is uniek en heeft een bijzondere meerwaarde voor bezoekers en gebruikers.

Het publiek werd in 2010 wederom geïnspireerd door de expertise en faciliteiten van het TextielLab, gevarieerde educatieve programma's, verrassende tentoonstellingen en presentaties, voor specifieke doelgroepen georganiseerde activiteiten en het aanbod van de, vernieuwde, vakbibliotheek. Ook zaken in de context van de (groeierende) museumcollectie vonden plaats. Resultaten waren onder meer:

- Het (meer dan) halen van de bezoekersprognose
- Stijgende deelname aan educatieve programma's van de TextielAcademie
- Europese educatieve projecten
- Ontwerpwedstrijd studenten in context tentoonstelling 'Kraakhelder'
- Nieuwe projecten en investeringen in het TextielLab
- Het eerste Yearbook TextielLab
- Presentaties en tentoonstellingen
- Bijzondere verwervingen van collectiestukken
- Aanbod van meer collectiestukken op internet
- Een nieuw ingerichte bibliotheek met uitbreiding van aanbod en toename bezoekers
- Kwaliteitslag TextielShop
- Textielweekend Re-spect

Bezoekersresultaat

In 2010 heeft het Audax Textielmuseum Tilburg 53.510 bezoekers ontvangen.

De prognose van 50.000 bezoekers is met 3.510 overtroffen. Hieraan heeft met name het aantal leerlingen en studenten dat deelnam aan de educatieve programma's, met een totaal aantal van 13.505, flink bijgedragen. De overige bezoekersgroepen zijn in vergelijking met 2009 redelijk stabiel gebleven. De enige categorie die gedaald is, in verhouding met vorig jaar, is die van de bezoekers die deelnamen aan evenementen. Deze daling komt niet onverwachts omdat er het afgelopen jaar bewust meer is geïnvesteerd in educatie en dat er geen vier, maar drie evenementen plaatsvonden. Ook werd het Textielmuseum tijdens het Textielweekend door ruim 1000 bezoekers minder bezocht.

Daarnaast toont de maand februari, met bijna 1500 bezoekers boven de prognose, de populariteit aan van de tentoonstelling 'minä perhonen, fashion & design' en de presentatie van het project 'Total Table Design'.

Stijgende deelname aan programma's TextielAcademie

In 2010 heeft het Textielmuseum 1.670 academiestudenten, 2.900 ROC studenten, 3.000 leerlingen voortgezet onderwijs en 5.000 leerlingen basisonderwijs

ontvangen. Zij maakten gebruik van de educatieve programma's aangeboden door de TextielAcademie. Met name de toename door Tilburgse basisscholen die via CiST (Cultuur in School Tilburg) een programma boekten en de meerdaagse programma's ontwikkeld voor ROC- en academiestudenten hebben geresulteerd in een stijging van bijna 3.000 bezoekers in deze educatieve bezoekerscategorie.

Onderdeel van de meerdaagse programma's zijn nieuwe cursussen en workshops op het gebied van weven. Met de aanschaf van 10 handweefgetouwen worden programma's verzorgd waarin leerlingen en studenten zelf aan de slag gaan om de basistechnieken te leren. De School voor Mode van het ROC Tilburg, heeft deze meerdaagse weefcursus structureel in het lesprogramma opgenomen. Ook andere opleidingen, zoals Willem II college Tilburg, komt voor dit aanbod met zijn leerlingen voor meerdere dagen naar het museum. De Design Academy Eindhoven (DAE) heeft in 2010 in samenspraak met de TextielAcademie een 10-weekse Textielminor voor haar 3e jaars studenten ontwikkeld. De studenten komen gedurende deze Minor vijf dagen in het museum werken. Voor dit programma is een kennismakingsprogramma met instructie en workshops ontwikkeld, dat we ook aan andere academies en opleidingen kunnen aanbieden. De studenten werken in het TextielLab aan hun eigen ontwerpen. Experimenteren met technieken en materialen en de technieken is uitgangspunt. Deze Minor vond in 2010 twee keer plaats. Ook andere opleidingen zoals Amsterdam Fashion Institute (AMFI), Academie voor Beeldende Kunsten Maastricht en Sint Lucas, Hogeschool Beeldende Kunst / Textielontwerp Gent hebben inmiddels soortgelijke structurele meerdaagse programma's in hun curriculum opgenomen en bezoeken jaarlijks het museum. De uitvoering van deze programma's vond vanaf september plaats in de nieuw ingerichte ruimte op de eerste verdieping van de TextielAcademie. Door de verhuizing van de museumbibliotheek en dankzij subsidie van de Gemeente Tilburg is hier een goed geoutilleerde werkplaats gecreëerd.

Voor individuele volwassenen waren er verschillende workshops. In januari verzorgden textielingenieur Joy Boutrup en ontwerper Marlene Kristiansen, beiden als docent verbonden aan de Designskole Kopenhagen, een vijfdaagse workshop 'Scandinavian Transformation of Japanese resit techniques'. In april en mei vond de workshop 'Schoon Goed' onder leiding van textielontwerper en -docent aan de Rietveld Academie Joost Post, in aansluiting bij de tentoonstelling 'Kraakhelder' plaats. In het najaar hield ontwerper Wieteke Opmeer drie keer de workshop 'Eco dyeing & printing with Eucalyptus' ten tijde van de tentoonstelling 'reTHINK!'. Deze workshops worden in samenwerking met Zijdelings georganiseerd.

Europese educatieve projecten

Voor het derde jaar organiseerde het museum het European Textile Trainee (ETT) programma. Acht studenten van diverse Europese textiel- en designopleidingen namen deel. Naast de inmiddels vaste partners uit Noorwegen, Finland, Duitsland en België, 'leverde' de Designskole uit Kopenhagen een nieuwe trainee. De studenten volgden een leer- en werkperiode van vijf weken in het TextielLab, ondersteund door diverse workshops en werkbezoeken aan bedrijven. Het ETT project sloot aan bij het thema 'Textiel & Duurzaamheid', in het verlengde van de tentoonstelling 'reTHINK!'.

Vanuit Tilburg reisden de trainees naar Como (Italië) voor hun vijfweekse leerstage bij Italiaanse (textiel-) bedrijven en namen deel aan de Comonweek. Dit is een programma met tentoonstellingen, lezingen en bedrijfsbezoeken waarbij het Italiaanse textielbedrijfsleven, studenten en ontwerpers elkaar ontmoeten. De trainees presenteerden tijdens deze week het ETT project en de resultaten van hun werkperiode in het TextielLab.

Voor de meerdaagse masterclass was dit jaar de gerenommeerde Japanse ontwerper Reiko Sudo gevraagd. Helaas is deze masterclass door te weinig aanmeldingen niet doorgegaan.

*Ik ben lovend over de samenwerking die mede uit het ETT-programma is voortgekomen. De Minor heeft voeten in de aarde gekregen. Nu nemen zelfs studenten van Well-being en andere afdelingen deel. Het TextielLab is een fantastische werkplaats – iets dergelijks zou de DAE niet kunnen inrichten. Ik wil studenten zo breed mogelijk inzicht in processen bieden. In het tweede jaar krijgen ze al een introductie in het TextielLab, in het derde jaar kunnen de studenten echt op de machines werken. Ik vind het een unieke gelegenheid en zou het toejuichen als alle studenten Man & Identity de Textile Minor volgen.
[Marty Lamers, hoofd Man & Identity, Design Academy Eindhoven]*

Nieuw programma cultureel erfgoed

Van de Provincie Noord-Brabant ontving het museum een subsidie van € 50.000 voor het ontwikkelen van een educatief programma rondom cultureel erfgoed en industrialisatie. In 2010 is gestart met de ontwikkeling hiervan, waarna het programma begin 2012 kan worden aangeboden aan leerlingen van het voortgezet onderwijs. Het gaat om twee nieuwe programma's. Het ene is een spel met onderzoekopdrachten gebaseerd op het spel Cluedo met een op te lossen plot waarbij de collectie en objecten in de vaste presentaties centraal staan. Het andere is een multimedia-tour in en rondom het museum met het industrieel (textiel) erfgoed en architectuur als thema.

Projecten TextielLab

Afgelopen jaar zijn weer verrassende projecten in het TextielLab uitgevoerd. Een greep hieruit: Beeldend kunstenaar Barbara Broekman liet haar werk 'Goed en Kwaad' hier maken. Het betreft doeken waarin fragmenten afkomstig van schilderijen van meesters uit de Baroktijd zijn ingeweven. De zo ontstane collages verbeelden 'het Goed en het Kwaad'. De collages zijn vooraf op de computer bewerkt en in vlakken onderverdeeld. Elk werk bevat 35 vlakken die samen het monumentale formaat van 300 x 420 cm. beslaan. Er is gewerkt op een speciale zwart-wit gekleurde Trevira CS ketting.

Ontwerpster Christien Meindertsma ontdekte, op zoek naar een wolleverancier, een schaapskooi die als enige in Nederland het Merino-ras fokt. De kudde van 25 schapen graast naast het kasteel Croy in Aarle-Rixtel. In het TextielLab liet zij van de wol van elk schaap een naadloze (Knit & Wear) trui: de 'One sheep sweater' breien.

Voor de installatie 'Nursery', een ontwerp van Kiki van Eijk, deeluitmakend van Menu 2010, een reizend cultureel festival over voedsel en identiteit, werd in het TextielLab het in witte en pastelkleuren uitgevoerde wandbehang geweven.

Elk jaar geeft het museum zelf opdrachten aan ontwerpers en kunstenaars om werk te vervaardigen in het TextielLab. In 2010 jaar waren er vier grote opdrachten, met als uitgangspunt duurzaamheid. Het betrof het project 'Waterloop' van Maarten Kolk en Guus Kusters, waarin besparing van water, verf en inkten aan de orde kwam, een set damasten tafelgoed bewerkt met natuurlijke kleurstoffen van Studio Ina-Matt, een monumentaal halssieraad van brandnetelgarens en glas van Willemijn de Greef en het project 'Garenmachine.' Deze laatste opdracht lag in handen van Atelier NL dat een verkennend onderzoek deed naar plantaardige grondstoffen van garens, wat heeft geresulteerd in een laboratoriumachtige opstelling. Alle projecten werden getoond in de expositie 'reTHINK!'. Nanna van Blaaderen vervaardigde in 3D breitechniek stoffen waarvoor dierenhuiden de inspiratiebron vormen. Van Mae Engelgeer zijn op de Dornierweefmachine interieurstoffen geweven met een verwijzing naar kantpatronen. Bertjan Pot ontwierp voor het dessin van een tafellaken een zeer kleine letter (een font) die pas zichtbaar wordt in de binding van een blauwe inslag op een witte ketting. Een letter wordt dus niet gezien als een plaatje, maar is opgebouwd uit de binding. De tekstregels, die all-over het gehele tafellaken zijn ingeweven, zijn willekeurig uit de krant gekozen. De verwervingen op het gebied van kunst en vormgeving worden tot nu toe gesubsidieerd door de Mondriaan Stichting en de provincie Noord-Brabant.

Het TextielLab is een unieke plek waar je als maker dingen kunt leren en uitproberen op zowel nieuwe als historische machines. Dat is in Europa, waar bijna alle textielproductie is verdwenen, heel waardevol.

[Christien Meindertsma, ontwerper]

Investerings TextielLab

Het TextielLab kent grosso modo twee typen klanten, namelijk de talentvolle (aspirant) ontwerpers en kunstenaars en bedrijven en instellingen. De discipline weven is het meest 'in trek.' Twee computergestuurde weefmachines bleken niet meer toereikend te zijn voor de vraag die er is. Besloten werd een derde Jacquard-Dornier combinatie aan te schaffen. Dit is een aankoop die mede door een forse donatie van Stichting Vrienden Textielmuseum tot stand kon komen. De behoefte naar het flexibeler in kunnen zetten van machines is overigens ook binnen de breiafdeling doorgevoerd. Om beide breimachines qua mogelijkheden gelijk te trekken zijn voor één machine (intarsia) draadgeleiders aangekocht. Om de technische mogelijkheden verder uit te breiden werden nieuwe fourniseurs aangekocht. Hierdoor kunnen draden spanningsloos in het breisel worden ingebracht, iets dat we tot nu toe nog niet konden.

Het duurzaam produceren van goederen is een ontwikkeling van deze tijd en belangrijk, uiteraard ook voor het TextielLab. Vandaar dat het Lab voor de productie van jacquardgeweven stoffen, voor wat de ketting betreft, op biologisch katoen is overgestapt.

Inspirerende tentoonstellingen en presentaties

Tot en met februari liep de tentoonstelling 'minä perhonen - fashion & design' over het opvallende Japanse mode- en designlabel dat voor het eerst met een tentoonstelling in Nederland werd geïntroduceerd. De voorjaarstentoonstelling 'KRAAKHELDER. 100 jaar huishoudtextiel' gaf een beeld van het huishoudtextiel dat de afgelopen eeuw in Nederland op de markt is gebracht. Er was zowel aandacht voor de historische lijn van materialen, dessins en technieken als voor de

verkoopkanalen door de tijd heen. De tentoonstelling bood een mooie kans om een ontwerpwedstrijd uit te schrijven. Academiestudenten kregen de opdracht voor het ontwerpen van een eigentijdse huishouddoek uit te voeren in de beschikbare technieken van het TextielLab. Na een introductie waar 60 studenten op afkwamen stuurden uiteindelijk 20 een ontwerp in. De ontwerpen werden tijdens het Museumweekend gepresenteerd. Een deskundige jury en het publiek nomineerden vier ontwerpen. Deze werden in het TextielLab uitgewerkt. Uiteindelijk koos de jury het winnende ontwerp. Winnaar Jolien van Schagen, derdejaarsstudent aan de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunst in Den Haag, ontwierp een eigentijdse set linnen theedoeken.

Jolien heeft de traditionele weefmotieven op een actuele wijze gebruikt. Je kunt zien dat zij al de mogelijkheden die het Textielmuseum heeft, gebruikt heeft. Zij is eerst in de bibliotheek van het museum gaan bestuderen welke bindingen zouden passen in haar ontwerp. De kleuren en materialen zijn zeer goed gekozen en passen perfect in het eerste beeld dat geschetst werd. Er is goed nagedacht over de afwerking en er zijn verschillende mogelijkheden uitgezocht en getoond. Zelfs over het ophanglusje is nagedacht. [Jury bestaande uit: Liset van der Scheer (ontwerper), Sylvie Verhoeven (ontwerper / stylist woon- en huishoudtextiel HEMA) en Hebe Verstappen (creatief leider TextielLab, Audax Textielmuseum Tilburg)]

De zomertentoonstelling 'Lijnen in mijn hoofd' was gewijd aan het oeuvre van beeldend kunstenaar Lam de Wolf. De tentoonstelling liet een ruime keuze zien uit wat de kunstenaar van 1980 tot 2010 maakte: van draagbare objecten van textiel en stokjes uit de jaren 1980 tot 'soft sculptures' en monumentale 'tekeningen' aan de muur. Die laatste kunnen bestaan uit losse zakdoekrandjes, rasters van zelf beschilderde repen stof of zelfs uit ceramiek.

Het najaar stond in het teken van de tentoonstelling 'reTHINK!', over eigentijdse duurzame mode, interieurtextiel en productvormgeving. Naast werk

zoals onder 'projecten TextielLab' vermeld, kregen ook buitenlandse ontwerpers de kans hun duurzame producten te tonen. Een voorbeeld is de machine Recorder One van het Oostenrijkse duo mischer'traxler die, aangedreven door zonnepanelen, textiele objecten maakt zoals een lamp en een bankje.

In het project 'Duurzaam Huis' presenteerden zich op de expositie tien Brabantse en Limburgse textielbedrijven. Zij brengen duurzaamheid op industriële schaal in praktijk en werken in deze context samen. Verder aandacht voor het Nederlandse bedrijf Brennells dat zich bezighoudt met de ontwikkeling van milieuvriendelijke garens en kleding op basis van brandnetels en tapijtfabrikant Desso. Dit laatste bedrijf is al vergevorderd met de realisatie van een duurzame cyclus van productie en hergebruik volgens het principe Cradle to Cradle.

Wat deze duurzame producten zo bijzonder maakt, is niet zozeer de bijdrage aan een betere wereld maar de schoonheid. Duurzaam kan dus ook mooi zijn, en dat is een boodschap die niet vaak genoeg kan worden herhaald.

[Recensie Jeroen Junte tentoonstelling 'ReTHINK!', De Volkskrant, 12 november 2010]

Op het PlatForm, de bovenste verdieping van het EntreeGebouw, vond in 2010 de eerste PlatForm-presentatie 'TextielLab – behind the scenes' plaats, met daarin de meest innovatieve en interessante projecten van het Lab uit 2009. Niet alleen eindresultaten waren te zien maar ook het gehele proces van ontwerp tot eindproduct. Deze projecten zijn gelijktijdig gepubliceerd in het eerste Yearbook TextielLab 2009 (Engelstalig), gericht op een internationaal publiek. De PlatForm-presentaties gewijd aan nieuwe projecten uit het TextielLab zullen twee keer per jaar plaatsvinden. 'Lelies en distels' is de titel van de (jaarlijkse) presentatie in de DamastWeverij die in het najaar gereed kwam. Ditmaal gewijd aan damasten tafelgoed uit de museumcollectie waarbij bloemmotieven de decoratie vormen.

Collectieverwervingen

In 2010 zijn weer bijzondere verwervingen voor de collectie gedaan. De stukken worden alle beschreven en gefotografeerd en krijgen vervolgens een plaats in het depot. Via het Collectiezoeksysteem zijn ze digitaal te raadplegen. Fysiek worden collectiestukken gericht in tentoonstellingen getoond. Twee voorbeelden van aankopen uit het afgelopen jaar zijn die van de serie interieurstoffen 'Layers' van Hella Jongerius en de stoffencollectie 'Mazzo' van Jeroen Vinken. De stoffen van Jongerius zijn uitgevoerd in samenwerking met Maharam, de internationale partner van het Deense Kvadrat. Er werd een methode gevonden om meer dan één laag wollen vilt met borduursels aan elkaar vast te maken om zo diepte te creëren. Vinken ontving voor 'Mazzo' in 2010 de Dutch Design Award, het beste productontwerp op het gebied van 'wonen'.

Een belangrijke schenking aan het museum was het damasten tafelgoed 'Papegaai', ontworpen door Cor Mus en uitgevoerd bij Kodijko in Eindhoven. Ook de 'Draagbare objecten' van Lam de Wolf waren een goede aanvulling op het al aanwezige werk van deze kunstenaar in de collectie.

De collectie textieltechniek werd uitgebreid met een interessante schenking: twee schaalmodellen van een schrobbelmolen en een model van een kaardassortiment, vervaardigd en geschonken door een voormalig chef van de Tilburgse textiel fabriek Swagemakers Bogaers.

Collectie zoeksysteem nog beter toegankelijk voor bezoekers

Centraal bij het Collectie Zoeksysteem in 2010 stond het afronden en verbeteren van de beschrijving van de collectie Textielvormgeving, de in omvang grootste deelcollectie van het museum. Door personele problemen is dit niet helemaal gerealiseerd. Wel is de basisregistratie en digitale fotografie van de collectie nu op peil. Het aantal objectfoto's van de hele collectie groeide uit tot meer dan 20.000.

Vorbereidingen zijn getroffen om het online Collectie Zoeksysteem zo actueel en volledig mogelijk te presenteren naar het publiek. De première hiervan

heeft voorjaar 2011 haar beslag. De bezoeker krijgt de mogelijkheid om te reageren op beschrijvingen of gegevens te delen.

Achter de schermen is verder hard gewerkt aan de beeldbank om de schat aan actueel en historisch beeldmateriaal in onder te brengen. Dit jaar zijn 5.000 afbeeldingen geselecteerd, die geschikt zijn voor publicatie of onderzoek.

Bij mijn onderzoek voor de tentoonstelling 'De vijfde wand', over het werk van industrieel designer Diek Zweegman, heb ik veelvuldig en dankbaar gebruik gemaakt van het online collectie zoeksysteem van het Textielmuseum. Het was buitengewoon handig dat dit systeem vanaf mijn eigen werkplek in Den Haag was te raadplegen en het heeft mij dan ook heel wat (reis) uurtjes bespaard. De beschikbare informatie was van dien aard dat er uitstekend mee te werken viel. Naast beschrijvingen waren de objecten zonder uitzondering voorzien van duidelijk beeldmateriaal, waardoor het mogelijk was aan de hand van dit systeem een eerste selectie te maken van objecten voor de tentoonstelling. [Annemarie de Bree, freelance kunsthistoricus en gastconservator tentoonstelling 'De vijfde wand' (2011)]

Dienstverlening via de bibliotheek

In maart 2010 is de bibliotheek verhuisd naar haar nieuwe locatie op tweede verdieping van het museumgebouw, boven de tentoonstelling 'Hete Harten Koele Koppen'. De door Merckx + Girod architecten ontworpen inrichting was toen gereed en kon worden opgeleverd. De geplande Stalenkamer is voor de zomervakantie opgeleverd. Wegens problemen met de klimaatinstallatie moest het inrichten van de deze kamer worden uitgesteld. In de tweede helft van het jaar is de Textielwarenkast (grondstoffen, halffabricaten, eindproducten van textiel voor educatie) ingericht door ontwerper en materiaaldeskundige Simone de Waart. Zij heeft een keuze gemaakt uit de collectie grondstoffen van het museum (TNO collectie). Door de bibliothecaris en de medewerker educatie zijn nieuwe materialen opgevraagd bij textielbedrijven om ook hierin te plaatsen.

Door de verhuizing in maart 2010 is het bezoekersaantal van de bibliotheek flink gestegen. De bibliotheek heeft nu een meer centrale plek in het museum en is hierdoor beter toegankelijk. In totaal brachten 2.485 personen een bezoek aan de bibliotheek (881 in 2009). Onder de individuele museumbezoekers, 1.379 in totaal, waren ruim 100 studenten en 55 ontwerpers die gericht onderzoek deden in de bibliotheek. Het groepsbezoek, 1.039 personen in totaal, bestond voor het overgrote deel uit studenten van academies en ROC's.

TextielShop maakt kwaliteitsslag

Via de TextielShop vinden veel van de producten in het TextielLab gerealiseerd hun gang naar de museumbezoekers. Het is van belang dat de artikelen een goede afspiegeling zijn van de bijzondere producten van het Lab. Daarnaast moet ook worden getoetst wat behoeftes van (potentiële) klanten zijn. Om de afstemming zo optimaal mogelijk te laten verlopen is de manager van de shop nauwer betrokken bij de besluitvorming over de in oplage uit te voeren artikelen voor verkoop in de Shop. Daarnaast worden binnen de context van een tentoonstelling producten gemaakt en verkocht. In 2010 kreeg Leendert Masselink de opdracht een opvallende droogdoek te ontwerpen naar aanleiding van de tentoonstelling 'Kraakhelder.' Het werd 'Little help', een serie van drie, in zeegroene tinten uitgevoerde droogdoeken, verwijzend naar historische weefbindingen en geïllustreerd met de afbeelding van kabouters die de afwas (voor jou) doen. 100% linnen producten zijn weer 'in'. Daarom werd besloten om twee damastontwerpen (dekservetten) van de voormalige linnen- en damastweverij W.J. van Hoogerwou, één in een klassiek patroon en de ander in Art Nouveau stijl, te weven en in de Shop aan te bieden.

Textielweekend Re-spect

Het Textielweekend 2010 is succesvol verlopen. Het aantal deelnemers: culturele instellingen, galeries, ontwerpers en kunstenaars, alle gehuisvest in en nabij het centrum van Tilburg, steeg tot een totaal van 30. Zij boden een zeer divers programma aan. Het thema 'Re-spect' gaf ruimte om alle mogelijke aspecten die met duurzaamheid te maken hebben te 'vertalen' en verbond hiermee de activiteiten. Het driedaagse programma bevatte een symposium, exposities, lezingen, demonstraties, open ateliers, filmvertoningen, ontmoetingen en workshops en liet een goede mix zien van Tilburgse/Brabantse ontwerpers/kunstenaars en initiatieven. Met meer dan 12.000 afgelegde bezoeken werd het publieksbereik van het weekend wederom uitgebreid. Deze groei is mede door de vergroting van het aantal deelnemers gerealiseerd. Zij brachten hun eigen relatiernetwerk mee. Ook bezochten bezoekers in verhouding tot 2009 veel actiever meerdere programmaonderdelen. De 'unieke' bezoekers schatten we rond de 5.000. Hiervan bezochten 2.245 het Textielmuseum. Het Textielweekend werd financieel ondersteund door Gemeente Tilburg, Provincie Noord Brabant (Schatten van Brabant) en het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Ondanks het succes van het Textielweekend de afgelopen zes jaar, is besloten om het Textielweekend niet te continueren. Voor het Textielmuseum zijn er onvoldoende condities aanwezig om de organisatie, coördinatie en programmering voort te zetten op een niveau dat publiek en deelnemers van ons verwachten.

Wat deden we voor onze partners?

Het Textielmuseum werkte in 2010 weer samen met diverse partners. De vorm van de samenwerking verschilde: van samen te organiseren activiteiten, het delen van kennis tot het verlenen van diensten. De partners zijn te onderscheiden in:

- Partners in educatieve projecten
- Bedrijven en instellingen gerelateerd aan het TextielLab
- Partners in het project Total Table Design
- Project Tilburg Textiles
- Bruikleennemers betreffende de museumcollectie
- Stichting Vrienden Textielmuseum

Partners in educatieve projecten

Dit jaar was het Textielmuseum de locatie voor de jaarlijkse ROC docentendag waaraan alle Nederlandse ROC opleidingen op het gebied van mode en textiel deelnamen met hun docententeam. ROC Tilburg was de organisator. In samenspraak met de medewerker educatie is een lezingen- en workshopprogramma samengesteld. Daarnaast participeerde het Textielmuseum in het project 'Voorrang voor Creatief Vakman', een initiatief van SVGB, kennis- en opleidingscentrum voor vakmanschap. Doelstelling is duurzame opleidingen te ontwikkelen en een kennisnetwerk op te bouwen met opleidingen, brancheverenigingen en (ambachtelijke) instituten. Sint Lucas in Boxtel participeert als opleiding binnen dit project en startte in september de opleiding 'Creatief Vakman'. Het Textielmuseum is betrokken bij invulling van het programma, leverde diensten en gaf advies aan deze opleiding.

Binnen het ETT (European Textile Trainee) project is in 2010 samengewerkt met:

- Aalto University, School of Art and Design, Helsinki, Finland
- National Academy of the Arts Bergen (KHIB), Noorwegen
- The Danish Designschool, Kopenhagen, Denemarken

- Hochschule für Kunst und Design Burg Giebichenstein, Halle, Duitsland
- Sint-Lucas Hogeschool Beeldende Kunst Gent, België
- Koninklijke Academie voor Schone Kunsten (KASK), Gent België
- COMO Textile institutes, Servizi Industriali Srl., UICOMO, Como, Italië

In het najaar verzorgde het afdelingshoofd Educatie een presentatie op verzoek van KASK, een presentatie over het Textielmuseum bij de bekendmaking van de winnaar van de ontwerpwedstrijd Portfolio 2010, een door het Vlaamse bedrijfsleven uitgeschreven wedstrijd voor studenten van Vlaamse ontwerphogescholen.

Partners gerelateerd aan het TextielLab

Het samenwerken met innovatieve partners is en blijft een belangrijke activiteit van het TextielLab. In het afgelopen jaar is aan verschillende initiatieven meegewerkt. Zo is het TextielLab door de Technische Universiteit Eindhoven(TU/E), Department of Industrial Design gevraagd om, vanwege zijn expertise op het gebied van garens, deel te nemen aan een groot onderzoeksproject genaamd: Designing and Selling 'Soft product-'Valuable Service' systems. Doelstelling van het project is om nieuwe methodes en hulpmiddelen te ontwikkelen die nodig zijn om kennis, vaardigheden en faciliteiten, aanwezig binnen de creatieve textielindustrie, te combineren met de sterke kracht van het hedendaagse Dutch design. Een andere samenwerking is er met TIC (Tilburgs Innovatie Centrum) dat technologisch innovatieve ondernemers uit Midden-Brabant in de sectoren zorg, medische en/of ICT (multimedia) helpt met het naar de markt brengen van een product of dienst.

Een samenwerking die in 2010 plaatsvond, was die met meubelfabrikant Gelderland. Door bemiddeling van Inside Design Amsterdam werden de bekende meubelfabriek en het TextielLab met elkaar in contact gebracht. Oorspronkelijk voor tafelgoed bestemde stoffen, al eerder vervaardigd in het Lab, gingen een onverwachte combinatie aan met banken en fauteuils van Gelderland. De stofontwerpen staan op naam van

vooraanstaande ontwerpers en ontwerp bureaus als Scholten & Baijings, Studio Job, Christien Meindertsma, Kiki van Eijk en Jurgen Bey. De presentatie hiervan op de zevende editie van Inside Design Amsterdam was een groot succes. De gestoffeerde meubels werden ook getoond op het PlatForm van het Textielmuseum. De creatief leider TextielLab werd in 2010 uitgenodigd om deel te nemen aan de jury voor de Master Textiel van de Academie La Cambre in Brussel. Twaalf Master studenten presenteerden daar hun textiel dat vaak ook in het TextielLab was gemaakt.

Total Table Design

Het project Total Table Design, dat in 2010 op diverse locaties in binnen- en buitenland (o.a. Beurs Object Rotterdam, Zuiderzeemuseum Enkhuizen en Salone del Mobile, Milaan (IT)) werd gepresenteerd, is buitengewoon succesvol afgesloten. Het Textielmuseum was in 2007 initiatiefnemer van dit unieke project waarin de ontwerpers Kiki van Eijk en het duo Scholten & Baijings hun visie op de kunst van het tafelen hebben vormgegeven. Voor de ontwikkeling van de prototypes werkte het Textielmuseum / TextielLab (tafelgoed) samen met Koninklijke Van Kempen & Begeer (bestek), Royal Leerdam Crystal (glaswerk) en het EKWC / Cor Unum (serviesgoed) in Den Bosch.

Realisatie van het project was mede mogelijk dankzij subsidies van de Mondriaan Stichting, het Prins Bernhard Cultuurfonds en het VSBfonds. Ook commercieel is het project aangeslagen. Het bestek van beide ontwerpers zal door Koninklijke Van Kempen & Begeer in productie worden genomen. De ontwerpers Scholten & Baijings hebben voor de productie van hun glaswerk en porselein met het jonge Deense label Hay een interessante partner gevonden.

Een van de belangrijkste redenen om uw initiatief te ondersteunen, was voor ons de samenwerking tussen een museum, ontwerpers en bedrijven in een bijzondere artistieke productie. (...) Het doorzettingsvermogen van het museum, het vertrouwen bij de commerciële partners en de betrokkenheid van de ontwerpers, hebben uiteindelijk geleid tot een geslaagd resultaat.

*In het bijzonder zijn we tevreden over de internationale zichtbaarheid van Total Table Design en we hopen dat de producten in de toekomst verkocht blijven worden.
[Gitta Luiten, directeur Mondriaan Stichting]*

Tilburg Textiles

In 2010 is het Textielmuseum door de Gemeente Tilburg gevraagd om projecten in te dienen, bij voorkeur in samenwerking met andere (culturele instellingen), in het kader van Tilburg Textiles 2011. Tilburg Textiles vormt voor Tilburg de opmaat om gezamenlijk met de andere Brabantsteden mee te dingen naar Brabant culturele hoofdstad 2018. Het Textielmuseum is één van de partners, tezamen met andere Tilburgse instellingen waaronder 013, Incubate, Zuidelijk Toneel en Theater De NWE Vorst. Onder auspiciën van het Tilburgse Bureau Cultuurmakelaar zal hier invulling aan worden geven. De besluitvorming en goedkeuring van de projecten heeft vertraging opgelopen door een koerswijziging en wisseling van wethouder, eind 2010 heeft het College van B & W de ingediende plannen en projecten goedgekeurd.

Bruiklenen aan musea en instellingen

In 2010 zijn door het Textielmuseum diverse werken uit de museumcollectie uitgeleend aan andere musea. Zie voor het overzicht de bijlage achterin dit verslag.

Vrienden van het Textielmuseum

Het bestuur van Stichting Vrienden Textielmuseum verraste haar leden (ledenaantal januari 2011: 849) op een interessante Vriendendag in het museum. Op die dag presenteerden zich vier pas afgestudeerde ontwerpers van de Design Academy Eindhoven met hun eindexamenwerk. Op hun werk kon door de Vrienden worden gestemd. Diegene die de meeste stemmen kreeg ontving de Vriendenprijs van €1.000. De prijs werd toegekend aan Layra Lynn Jansen voor haar ontwerp 'Wastesthetics', een vuilniszak van parelmoer stretchstof, een aansprekend voorbeeld van functioneel denken en ontwerpen.

Wat deden we voor onze medewerkers?

In 2010 zijn weer afdelingsgerichte activiteiten voor medewerkers georganiseerd. Daarnaast staat het investeren in kennis van medewerkers jaarlijks op het programma. Ook startte een nieuwe advieswerkgroep en werkten collectiemedewerkers achter de schermen aan een grootschalig project waarmee kennis wordt gegenereerd en samenwerken gestimuleerd. Een nieuwe overlegvorm tussen de afdelingshoofden zag eveneens het licht.

- Investeren in kennis van medewerkers
- Teambuildingsactiviteiten
- Start werkgroep TIB
- Registratieproject De Ploeg
- Afdelingshoofdenoverleg

Investeren in kennis van medewerkers

In 2010 was er wederom een budget beschikbaar voor het volgen van gewenste trainingen en studiedagen voor de medewerkers. De trainingen zijn vakgericht en/of richten zich op het aanscherpen van sociale vaardigheden.

Enkele voorbeelden: Ron Koster (Link-You) werd gevraagd om voor de productontwikkelaars van het Lab een tweedaagse cursus projectmanagement op te zetten. Om de laatste ontwikkelingen op het gebied van ontwerpmanipulatie te volgen heeft de productontwikkelaar printen een PhotoShop training gevolgd. Productontwikkelaars bezochten onder meer de Dutch Design Week in Eindhoven en de Fashion show van de Modeacademie in Antwerpen. Ook ging een aantal naar de Pitti Filati (Florence), een beurs op het gebied van innovatieve garens en naar een presentatie door Li Edelkoort tijdens de jaarlijkse trenddagen van het Nederlands Interieur Instituut. De conservatoren kunst en vormgeving en Europees textieldesign bezochten samen met de creatief leider TextielLab de Salone Internazionale del Mobile in Milaan. Seminars over digitalisering van het cultureel erfgoed

en nieuwe sociale media zijn door de bibliothecaris en de registrator gevolgd.

Interne trainingen lagen op het gebied van het verbeteren van werkprocessen en procedures met betrekking tot de groepsboekingen van het museum. De informatie en het reserveringsformulier voor de (potentiële) klant is nu volledig te vinden op de website van het museum zodat een gerichte aanvraag kan worden gedaan. Het offrenen, verwerken, bevestigen, ontvangen en factureren verloopt hierdoor soepeler, efficiënter en zorgvuldiger. Het team publieksontvangst volgde een externe training Feedback geven en krijgen.

Teambuildingsactiviteiten

Jaarlijks organiseert elke afdeling of subafdeling van het Textielmuseum een teambuildingsactiviteit. Voorbeelden uit het verslagjaar zijn de werkbezoeken van de afdeling Presentatie en Collectie aan Museum Het Schip inclusief boottocht en wandeling, gewijd aan de Amsterdamse School-architectuur, bezoek aan het Trappistenklooster in Berkel-Enschot door de afdeling Educatie en Communicatie en een bezoek aan het bedrijf Brennells door de rondleiders van het museum.

Textiel Informatie Beleid

In 2010 is de werkgroep Textiel Informatie Beleid (TIB) van start gegaan om het informatiebeleid van het museum vorm te geven. Taken zijn het adviseren van het Managementteam, het afstemmen van de informatiebehoefte van afdelingen en het bevorderen van onderlinge samenwerking. Centraal staan projecten waarin informatie gedeeld wordt door meerdere afdelingen en projecten waarbij het publiek participeert. Financiële en kantoorautomatisering vallen er inhoudelijk buiten. Wel vindt hierover in algemene zin afstemming plaats binnen TIB. Waar mogelijk wordt samenwerking gezocht tussen de instellingen binnen Stichting Mommerskwartier.

Speciaal is de relatie naar derden. Leveranciers en toekomstige partners bij (tentoonstellings-)projecten zullen moeten worden geïnformeerd over de technische en inhoudelijke randvoorwaarden die het museum stelt op ICT-gebied. In 2010 is aandacht besteed aan

het aspect beveiliging van netwerken en data. Ook zijn adviezen gedaan voor lopende projecten, zoals de museumwebsite en textielweekend.nl.

Registratieproject Archief De Ploeg

Van 2009-2012 loopt het registratieproject Archief De Ploeg. Zowel interne als externe medewerkers zijn hiermee aan de slag. Het archief is gewijd aan Weverij De Ploeg, een kleiner deel gaat over dochteronderneming 't Spectrum. In 2009 is het archiefmateriaal beschreven. In 2010 kreeg de registratie een vervolg met de ontwerptekeningen, stalenboeken en textielobjecten, omvang 2.000 objecten. Dit is voor 90% voltooid. Alles is schoongemaakt, gerestaureerd en geregistreerd. Er zijn kasten en opbergmaterialen aangeschaft. Veel zorg is uitgegaan naar de fotografie, die volgens een vast stramien verliep. Ook is begonnen met het opschonen van het fotoarchief. Een eerste serie van 1.000 foto's - van gerenommeerde fotografen - is geselecteerd en gedigitaliseerd. De foto's zijn schoongemaakt, opgeplakt op zuurvrij karton en verpakt in archiefdozen. Als het project klaar is in 2011-2012 wordt de collectie voor het voetlicht gebracht: zowel virtueel als in een tentoonstelling.

Afdelingshoofdenoverleg

In 2010 is naast het formele Managementteamoverleg een (informeel) hoofdenoverleg Textielmuseum ingesteld. Doelstelling is om de samenwerking en afstemming tussen de afdelingen te verbeteren. Deze nieuwe overlegvorm sluit aan bij het sociaal beleid van de Stichting Mommerskwartier waarbij de sleutelnormen openheid, betrokkenheid en samenwerking maatgevend zijn.

Bijlage

Tentoonstellingen en activiteiten 2010

'minä perhonen. fashion & design'

23 oktober 2009 t/m 28 februari 2010

'Kraakhelder. 100 jaar huishoudtextiel'

13 maart t/m 13 juni 2010

'Lijnen in mijn hoofd. Dertig jaar Lam de Wolf'

26 juni t/m 12 september 2010

'ReTHINK!'

25 september t/m 30 januari 2011

'Glanzend wit voor de Oranjes. Gedenkdamast voor het Koningshuis'

3 oktober t/m 21 oktober 2009

'Lelies en distels. Bloemmotieven in tafeldamast'

6 november t/m 7 november 2011

Platformpresentaties:

'Total Table Design'

13 februari t/m 21 maart

'TextielLab - behind the scenes',

Projecten Yearbook 2009

7 juli t/m 26 september

'Meubelfabriek Gelderland en het TextielLab'

30 oktober t/m 3 december

Museumweekend

10 & 11 april

Open Monumentendag

12 september

Textielweekend, thema 'Re-spect'

1 t/m 3 oktober

European Textiles Trainees project (Textielmuseum)

7 september t/m 8 oktober

Uitgaande bruiklenen 2010

In 2010 zijn de volgende bruiklenen verstrekt uit de collectie van het Textielmuseum:

Museum Hilversum

Tentoonstelling 'Een mooi ding',

26 maart – 15 augustus 2010.

14673 Michel Duco Crop, P.F. van Vlissingen & Co., Helmond, Staal gordijnstof (cretonne) met leliepatroon, 1896

06732a en c Weverij Edmond de Cneudt, Baarn, meubelbekleding, ca. 1955

10190 Jaap Gidding, Koninklijke Vereenigde

Tapijtfabrieken, Vloerkleed 5015 Silma, ca. 1925-1935

BK0420 Desirée Scholten-van de Rivière, 'Rood', kunstwerk, 1975

11832 Claudy Jongstra, Nót tom dick & harry, Kussen 'Drenthe Heath DH 005', 1999-2000

11833 Claudy Jongstra; Nót tom dick & harry, Interieurstof / kledingstof 'Hermelijn', 1999-2000

Historisch Museum Haarlem

Tentoonstelling 'Het witte goud van Haarlem',

12 maart – 19 december 2010

07465 Miniatuur-weefgetouw, 1880

012624a W.J. van Hoogerwou & Zn., Boxtel,

Patroontekeningen tafelgoed 'Roos' nr. 52 (104)

AV240 Mecart, Handwever Boxtel, ca 1950, film

AV241 Arn. van der Heijden; Nota Bene, Hoe het damast ontstaat bij de N.V. Linnenfabrieken van Dissel & Zonen Eindhoven (montage), 1935, film

Mondriaanhuis, Amersfoort

Tentoonstelling 'Herman Scholten – ruimte in textiel',

8 juni - 26 september 2010

BK0597 'Spiegel', kunstwerk, wandkleed, 1967
BK0598 'Werk in uitvoering', kunstwerk, wandkleed,
1964
BK0790a 'Zee', kunstwerk, wandkleed, 1963
BK0947a 'Geel blok', kunstwerk, wandkleed, 1985

Zuiderzeemuseum, Enkhuizen
Tentoonstelling 'Huis | stijl', 12 juni - 31 oktober 2010
Objecten Total Table Design

Museumpublicaties 2010

- Hebe Verstappen, Suzan Rüsseler, Hanneke Oosterhof. *Textiellab Yearbook 2009: Highlights from the Textiellab*. Tilburg : Stichting Mommerskwartier, 2010.
- Rosalie van Egmond. *Kraakhelder: 100 jaar huishoudtextiel*. Tilburg: Audax **Textielmuseum** Tilburg, 2010.
- Bea Nieuwenhuis, 'Ambachtelijke museum / Audax Textielmuseum' in: *Kunstzone*, 9^e jrg. okt .2010, pp. 10-11
- Hanneke Oosterhof et al. (red.). *Patronen in beweging: veranderingen in de Nederlandse textielgeschiedenis 1960-2010*. Hilversum: Verloren, 2010. Jubileumuitgave van de Stichting Textielgeschiedenis n.a.v. 50 jaar Textielhistorische Bijdragen. Hierin bijdragen door medewerkers:
 - Caroline Boot, 'Vijftig jaar interieurtextiel in Nederland: producten en ontwerpvisies, 1960-2010', pp. 103-124
 - Hanneke Oosterhof, 'Innovatief ondernemen: interview met voormalig textielfabrikant Rolf Dröge, 1928-2010', pp. 63-72.
 - Suzan Rüsseler, 'Het vormgeven van een identiteit: interview met textielontwerper / design director Josée de Pauw', pp. 125-134

Uitgaven Audax Textielmuseum Tilburg en Stichting Vrienden Textielmuseum:

- *Textuur* 2010, nummer 5
- *Textuur* 2010, nummer 6

Textielmuseum in de media

Ook dit jaar kreeg het museum weer veel (positieve) aandacht in de diverse media.

De tentoonstelling 'minä perhonen – fashion & design' kreeg internationale aandacht in een Spaans en een Japans lifestyle tijdschrift. Daarnaast verschenen er over deze tentoonstelling artikelen in onder andere *Eigen huis & Interieur* en *Volkskrant Magazine*. De tentoonstelling 'Kraakhelder' kreeg recensies in landelijk dagbladen als *De Volkskrant* en *Trouw*. *NRC Handelsblad* plaatste een positieve recensie over de tentoonstelling 'Lijnen in mijn hoofd'. 'reTHINK!' werd besproken in *NRC Next*, de kunstbijlage van *De Volkskrant* en op weblogs als www.core77.com en www.design.nl.

Het project Total Table design kreeg bijzonder veel media-aandacht, bijvoorbeeld in het *Financieele Dagblad*, *Trouw*, *Elle Wonen*, *De Telegraaf*, en op veel internationale weblogs, zoals www.stylepark.com, www.designboom.com en www.dezeen.com.

In *NRC Handelsblad* verscheen een artikel over het in 2009 geplaatste Groeimonument bij het museum. Over de nieuwe bibliotheek werd bericht op websites, in lokale kranten en in bibliotheek- en textieltijdschriften.

Colofon

Uitgave van

Stichting Mommerskwartier
Postbus 4265, 5004 JG Tilburg
www.stichtingmommerskwartier.nl

Stichting Mommerskwartier bestaat uit de instellingen:
Audax **Textielmuseum** Tilburg, www.textielmuseum.nl
Regionaal **Archief** Tilburg, www.regionaalarchieftilburg.nl
Stadsmuseum Tilburg, www.stadsmuseumtilburg.nl

Tekst / redactie / coördinatie

Hanneke Oosterhof
Jeannette Bertels
Bea Nieuwenhuis

Beeldverantwoording:

Foto's: Joep Vogels

Grafisch ontwerp

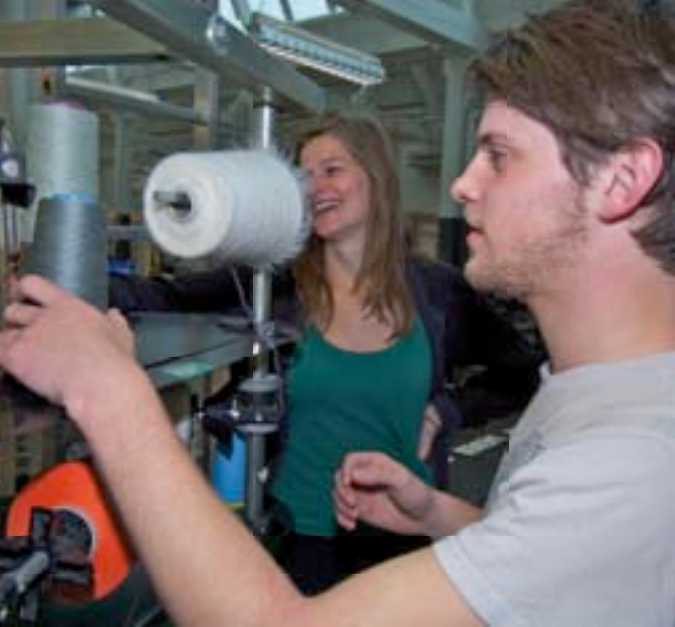
Studio Frederik de Wal, Schelluinen

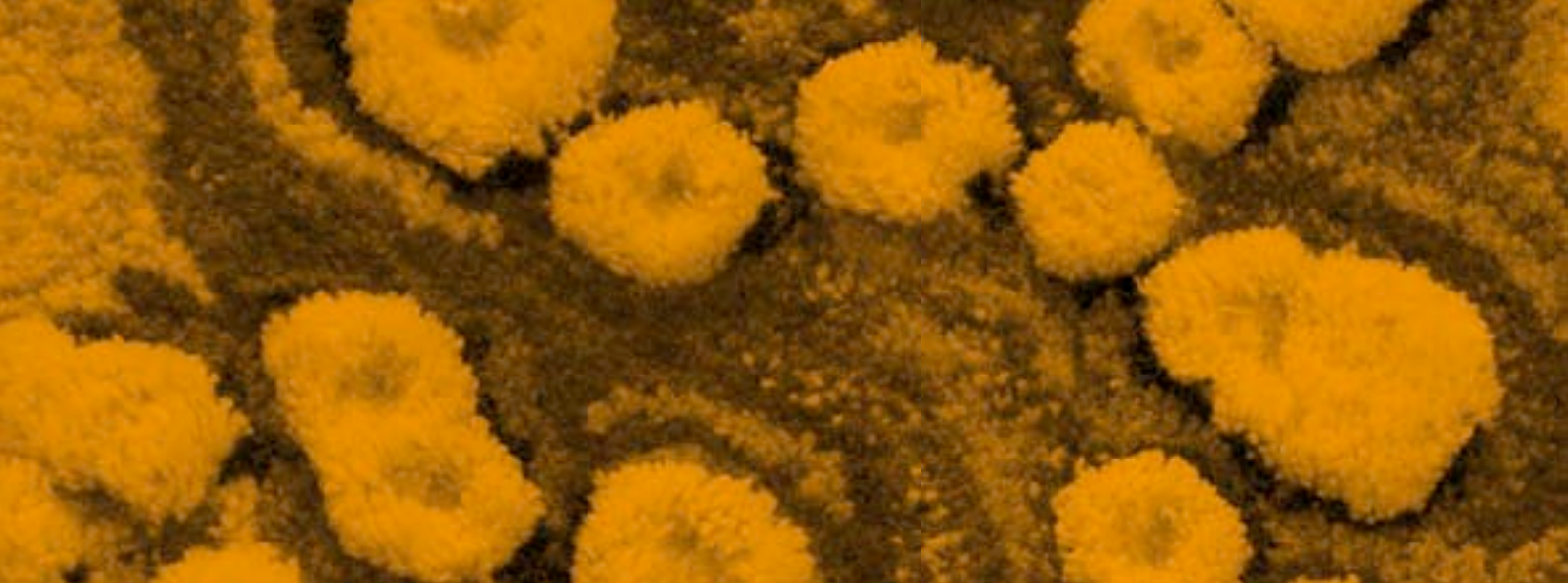
Druk

Gianotten, Tilburg

Oplage

350

Audax / **Textielmuseum** / Tilburg

